

Sygn. akt VII U 893/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2021 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2021 r. w Warszawie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 4 czerwca 2018 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 4 czerwca 2018 r. znak: (...) w ten sposób, że przelicza emeryturę odwołującej M. P. od dnia 1 maja 2018 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie emerytury i ustala miesięczną wysokość emerytury na kwotę 1.434,69 zł (jeden tysiąc czterysta trzydzieści cztery złote sześćdziesiąt dziewięć groszy),

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. na rzecz odwołującej M. P. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 czerwca 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.** znak: (...) odmówił M. P. prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął wynagrodzenie minimalne za okres od 11 czerwca 1964r. do 30 kwietnia 1978 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...). Wyliczony ponownie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wyniósł 56.27 % i jest niższy od poprzednio wyliczonego, który wynosi 66,06%. W związku z powyższym brak jest podstaw do ponownego przeliczenia świadczenia. Wysokość emerytury nie ulegnie zmianie. Jednocześnie w decyzji poinformowano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest odpowiedzialny za pozyskiwanie dokumentów z zakładów pracy lub archiwów potwierdzających wysokość zarobków świadczeniobiorcy. Dokumenty należy pozyskać we własnym zakresie i złożyć je wraz z wnioskiem o ponowne przeliczenie świadczenia. W decyzji wskazano także, że wynagrodzenia za okres zatrudnienia od 03 maja 1978 do 30 czerwca 1984 w „MERA – (...) zostały uwzględnione na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego przez w/w przedsiębiorstwo w dniu 01 września 2003r. (decyzja z dnia 4 czerwca 2018 r. k. 241 a.r.)

M. P., złożyła w dniu 2 lipca 2018 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 4 czerwca 2018 r. znak: (...)i wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i ponowne przeliczenie jej emerytury.

W uzasadnieniu odwołania odwołująca wskazywała, iż organ rentowy wydając decyzję nie uwzględnił wszystkich danych, zaś przyznana emerytura w ustalonej wysokości 1146 zł jest rażąco niesprawiedliwa. Odwołująca do odwołania od decyzji załączyła zaświadczenie Burmistrza Miasta J. z dnia 26 czerwca 2018 r. o wpisach w ewidencji działalności gospodarczej dotyczących okresów prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczoną oraz wniosek złożony do Archiwum Państwowego w W. o wydanie druku RP7 za okres od 11 czerwca 1964 r. do 30 kwietnia 1978 r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez (...) Sp. z o.o. z dnia 25 maja 2018r. dotyczące wysokości wynagrodzenia odwołującej w latach 1978 r. do 1984 r. wraz z pełnomocnictwem udzielonym przez (...) do sporządzania przez (...) Sp. z o.o. w imieniu (...) S.A. zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu pracowników oraz byłych pracowników, a także sporządzenia innych zaświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa tych osób do świadczeń publicznych i ich wysokości. (odwołanie k. 1 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 30 lipca 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.** wniósł o zawieszenie postępowania z uwagi na złożenie przez odwołującą dodatkowych dokumentów i koniecznością przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Postanowieniem z dnia 17 września 2018 r. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. (odpowiedź na odwołanie z dnia 30 lipca 2018 r. k. 7, postanowienie Sądu z dnia 17 września 2018 r. k. 11 a.s.).

Pismem z dnia 20 września 2018 r. organ rentowy wniósł o podjęcie zawieszzonego postępowania na podstawie art.180 § 1 pkt.4 k.p.c. oraz umorzenie postępowania w sprawie odwołania M. P. od decyzji organu rentowego z dnia 04.06.2018r., znak: (...)na podstawie art. 477¹³ k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż w oparciu o dołączone dokumenty na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r., poz. 1383) decyzją z dnia **16.08.2018r** Zakład przeliczył wysokość emerytury Ubezpieczonej. Do wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 33 lata, 5 miesięcy i 20 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 3 miesiące okresów nieskładkowych. Natomiast do ustalenia podstawy wymiaru przyjęta została przeciętna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych tj. 1980-1989. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 66,04%

(pismo z dnia 20 września 2018 r. k. 14 a.s.)

Odwołująca się na rozprawie w dniu 12 lutego 2019 r. podtrzymała stanowisko w sprawie wskazując, że organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia w STOMIL. Organ rentowy wskazywał, że uwzględnił okres zatrudnienia w Stomilu przyjmując najniższe wynagrodzenie, ponieważ organ rentowy nie dysponował żadnymi dokumentami (protokół rozprawy z dnia 12 lutego 2019 r. k. 26 – 27 a.s.).

W toku procesu do akt sprawy wpłynęły akta osobowe odwołującej z okresu pracy w STOMIL (pismo archiwum państwowego z dnia 7 marca 2019 r. k. 29, akta osobowe odwołującej się).

W piśmie procesowym z dnia 21 marca 2019 r. organ rentowy wskazał, że przesłane akta osobowe odwołującej pozostają bez wpływu na decyzję, albowiem wynagrodzenie określone stawką godzinową bez podania ile czasu odwołująca rzeczywiście w spornym okresie przepracowała. W związku z powyższym brak jest możliwości ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (pismo z dnia 21 marca 2019 r. k. 31 a.s.).

Ostatecznie na rozprawie w dniu 3 marca 2021 r. pełnomocnik odwołującej wniósł o zmianę decyzji ZUS i przyznanie odwołującej prawa do emerytury w kwocie 1.434,69 zł od 1 maja 2018 r. tj. od miesiąca w którym złożony został wniosek o przeliczenie, oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (protokół z dnia 3 marca 2021 r. k. 151 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się M. P. urodzona w dniu (...) w okresie :

- od 13 lutego 1961 r. do dnia 10 czerwca 1964 r. pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców;

- 11 czerwca 1964 r. do dnia 30 kwietnia 1978 r. była zatrudniona w (...) Spółka z o.o. na stanowisku laboranta na pełen etat. Pracodawca wydał ubezpieczonej świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach poświadczające, że w okresie zatrudnienia ubezpieczona wykonywała stale i ciągle pracę zdejmowacza wyrobów, laborantki na dziale produkcji. Praca na powyższym stanowisku wymieniona jest w wykazie A dziale IV i XIV poz. 20 i 24 pkt 12 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie wykonywania w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i Lekkiego;

- 03 maja 1978 r. do dnia 30 czerwca 1984 r. w (...) Spółce Akcyjnej na stanowisku robotnika magazynowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracodawca wystawił ubezpieczonej za okres od 3 maja 1978 r. do dnia 30 czerwca 1984 r. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach poświadczające, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała ona prace w hartowniach, wytrawialniach, pracę ocynkowaczy, ocynkowaczy, kadmowaczy, oraz galwanizerów cynkiem, miedzą, chromem, kadmem i niklem na stanowisku galwanizera wymienionym w wykazie A dział III poz. 76 stanowisko 2;

- 01 lipca 1984 r. do dnia 31 lipca 1984 r. w Urzędzie Miejskim w J. na stanowisku referenta na pełen etat;

- 01 sierpnia 1984 r. do dnia 31.08.1987 r. w Ośrodku Szkolno- (...) dla Dzieci G. w J. na stanowisku samodzielnego referenta ds./ administracyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy;

- 01 września 1987 r. do dnia 31 grudnia 1995 r. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie dziewiarstwa-hafciarstwa i działu gastronomicznego;

- 01 sierpnia 1996 r. do dnia 30 kwietnia 1997 r. w Stołowce Żerańskiej M. Z. na stanowisku kucharki w pełnym wymiarze czasu pracy;

- 05 maja 1997 r. do dnia 11 lutego 2000 r. była zarejestrowana jako bezrobotna w Urzędzie Pracy w O..

(oświadczenie z dnia 27 czerwca 1997 r. k. 7 a.r., zeznania świadków z dnia 27 czerwca 1997 r. k. 9-11 a.r., świadectwo pracy z dnia 25 sierpnia 1997 r. k. 13 a.r., świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 7 grudnia 1999 r. k. 15 a.r. świadectwo pracy z dnia 4 października 1997 r. k. 17 a.r., świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 4 października 1997 r. k. 19 a.r., duplikat świadectwa pracy z dnia 20 października 1997 r. k. 21 a.r. duplikat świadectwa pracy z dnia 20 października 1997 r. k. 23 a.r., zaświadczenie do celów emerytalno – rentowych z dnia 15 lipca 1997 r. k. 25 a.r., świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1997 r. k. 27 a.r., zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy k. 31 a.r.)

M. P. posiada prawo do emerytury od 30 grudnia 1999 roku, przyznane jej na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 17 stycznia 2000 r. znak: E (...). Do ustalenia wysokości emerytury odwołującej przyjęto dochód stanowiący podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 1980 r. do grudnia 1989 r., a także 23 lata i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 2 lata i 2 miesiące okresów nieskładkowych (odpowiednio 390 i 26 miesięcy) oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (wvpw.) w wymiarze 66.06 %. Tak ustalona wysokość świadczenia została określona na kwotę 702,41 zł, która w kolejnych latach podlegała stosownym waloryzacji (decyzja ZUS ws. emerytury z 17.01.2000 r. k. 47 a.r., decyzje ZUS ws. waloryzacji: k. 55 a.r., k. 93 a.r., k. 103 a.r., k. 109 a.r, k. 113 a.r., k. 117 a.r., k. 135 a.r., k. 177 a.r., k. 191 a.r., k. 197 a.r., k. 201 a.r., k. 209 a.r., k. 217 a.r.,).

W dniu 11 lutego 2002 r. ubezpieczona złożyła wniosek do ZUS o ponowne naliczenie emerytury wybierając najkorzystniejszych 20 lat ze stażu pracy. W dniu 11 czerwca 2003 organ rentowy poinformował odwołującą, że z uwagi na udokumentowanie 19 lat Oddział odmawia prawa do ponowne ustalenie postawy wymiaru (wniosek z dnia 11 lutego 2002 r. k. 119 a.r., informacja z dnia 11 czerwca 2003 r. k. 127 a.r.).

Ubezpieczona w dniu 26 czerwca 2003 r. ponownie wniosła o naliczenie emerytury z najkorzystniejszych 20 lat ze stażu pracy i decyzją z dnia 19 listopada 2003 r. ponownie organ rentowy odmówił przeliczenia podstawy wymiaru. W decyzji wskazano, iż wyliczony ponownie wskaźnik podstawy wymiaru z 1978 – 1999 r. wynosi 60,92% i jest niższy od poprzednio wyliczonego, który wynosi 66,06% (wniosek z dnia 26 czerwca 2003 r. k. 137a.r., decyzja z dnia 19 listopada 2003 r. k. 171 a.r.).

W dniu 14 maja 2018r. M. P. złożyła w ZUS

(...) w W. wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury i przyjęcie do ponownego obliczenia świadczenia zarobków z dowolnych 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu jej stażu pracy przypadających przed rokiem, w którym złożyła ten wniosek, wskazując, iż świadczenie zostało ustalone o niepełne dane. Ubezpieczona wskazała, iż przechowawcą danych osobowych i płacowych firmy (...) Sp. z o.o. jest Oddział Archiwum Państwowego w G., zaś przechowawcą danych osobowo – płacowych zakładu (...) z F. jest (...) Sp. z o.o. (wniosek z 15 maja 2018 r. z załącznikami 235 – 239 a. r.).

Decyzją z dnia 4 czerwca 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.** znak: (...) odmówił M. P. prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął wynagrodzenie minimalne za okres od 11 czerwca 1964r. do 30 kwietnia 1978 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...). Wyliczony ponownie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wyniósł 56,27 % i jest niższy od poprzednio wyliczonego, który wynosi 66,06%. W związku z powyższym brak jest podstaw do ponownego przeliczenia świadczenia. Wysokość emerytury nie ulegnie zmianie. Jednocześnie w decyzji poinformowano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest odpowiedzialny za pozyskiwanie dokumentów z zakładów pracy lub archiwów potwierdzających wysokość zarobków świadczeniobiorcy. Dokumenty należy pozyskać we własnym zakresie i złożyć je wraz z wnioskiem o ponowne przeliczenie świadczenia. W decyzji wskazano także, że wynagrodzenia za okres zatrudnienia od 03 maja 1978 do 30 czerwca 1984 w „MERA – (...) zostały uwzględnione na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego przez w/w przedsiębiorstwo w dniu 01 września 2003 r. (decyzja z dnia 4 czerwca 2018 r. k. 241 a.r.).

M. P. złożyła odwołanie od powyższej decyzji. Wraz z odwołaniem ubezpieczona złożyła nowe zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z tytułu zatrudnienia z Mera-P., w którym wskazane wynagrodzenia różniły się od kwot wskazanych we wcześniej wystawionym dokumencie. Ponadto ubezpieczona wskazała także, że prowadziła działalność gospodarczą w latach 1986 – 1997 oraz 1998 – 2011 (odwołanie z dnia 6 lipca 2018 r. k. 1 a.s.).

Po ponownie przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym organ rentowy wydał decyzję z dnia 16 sierpnia 2018 r., w której przeliczył emeryturę odwołującej od 1 maja 2018 r. tj. od miesiąca w którym złożono wniosek. Organ rentowy wskazał, że do ustalenia wysokości emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1980 r. do 1989 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 66,04% Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił okresy składkowe 33 lat, 5 miesięcy i 20 dni oraz okresy nieskładkowe 1 rok 3 miesiące. Wysokość świadczenie do wypłaty wyniosła 1369,92 zł brutto zł (decyzja z dnia 16 sierpnia 2018 r. k. 259 a.r.).

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na okoliczność: wyliczenia otrzymywanej przez odwołującą M. P. wysokości wynagrodzenia za lata 1964 (od 11.06.1964 do 31.12.1964), 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978 (od 01.01.1978 do 30.04.1978), w poszczególnych miesiącach w/wym. okresie, przyjmując do wyliczenia stawkę godzinową obowiązującą odwołującą w danym okresie, a wynikającą z jej akt osobowych oraz minimalną wymaganą do przepracowania w danym miesiącu liczbę godzin (przy uwzględnieniu ewentualnych niezdolności do pracy wynikających z legitymacji ubezpieczeniowej odwołującej), oraz na okoliczność wyliczenia najkorzystniejszego wariantu emerytury dla odwołującej na datę wydania decyzji z dnia 4 czerwca 2018 r. W opinii z dnia 24 sierpnia 2020 r. biegła E. Z. obliczyła wysokość emerytury i ustaliła ją na kwotę 753,09 zł na dzień 12 lutego 2000 r. przy

uwzględnieniu ustalonych przez biegłą zarobków w okresie od czerwca 1964 r. do kwietnia 1978 r. Po waloryzacji na dzień 04.06.2018 roku wysokość emerytury wynosi 1 446,91 zł brutto.

Biegłą przyjęła okresy składkowe 33 lata, 5 miesięcy i 20 dni i nieskładkowe 1 rok, 3 miesiące. Biegłą wskazała, że ustalając wynagrodzenie w poszczególnych latach brała pod uwagę stawkę godzinową, liczbę godzin przyjętych jako faktycznie przepracowane, pomniejszając wymiar czasu pracy o dni absencji oraz premie i dodatek stażowy. W dalszej kolejności na tej podstawie ustaliła wysokość dochodu stanowiącego podstawę wymiaru składek w poszczególnych latach i jego stosunek do przeciętnego wynagrodzenia oraz wskaźnik wysokości podstawy.

Biegłą wskazała, że wskaźnik wysokości podstawy w najkorzystniejszym wariancie z 20 najlepszych lat wynosi 73,86 %. Podstawa wymiaru kapitału początkowego 980,45 zł. Wysokość emerytury ustalona na dzień 12.02.2000 roku, tj. osiągnięcia wieku emerytalnego wyniosła 753,09 zł. W dalszej kolejności biegłą dokonała waloryzacji wysokości emerytury za poszczególne lata, przy czym wysokość emerytury z uwzględnieniem waloryzacji na dzień 4 czerwca 2018 r. emerytura wyniosła 1446,91 zł brutto (opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości E. Z. k. 77 -95 a.s.).

Do opinii zastrzeżenia wniosły obie strony. Odwołująca wniosła o uzupełnienie powyższej opinii poprzez wypowiedzenie się przez biegłą sądową czy ustalona przez biegłą sądową podstawa wymiaru kapitału początkowego została lub też powinna zostać bądź też nie powinna zostać powiększona o dodatek do kapitału początkowego odwołującej się z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w: (...) Zakładach (...) oraz w firmie (...) s.a. Natomiast organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 17 września 2020 r. przychylił się do opinii biegłego sądowego w zakresie rachunkowości w kwestii wyliczenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonej za lata 1964r (11.06.1964r. do 31.12.1964), 1978 (01.01.1978r. do 30.04.1978r), przyjmując w poszczególnych miesiącach w tym okresie do wyliczenia wynagrodzenia stawkę godzinową obowiązującą w danym okresie. Natomiast organ rentowy nie podzielił stanowiska wyrażonego w przedmiotowej opinii w zakresie wyliczonych wskaźników za lata 1964, 1970 gdzie biegłą sądowa zastosowała proporcje przepracowanych miesięcy do kwoty rocznej przeciętnego wynagrodzenia, które to stosuje się do wyliczenia kapitału początkowego. Natomiast powyższe nie dotyczy świadczeń wyliczonych zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdzie podstawę wymiaru oblicza się przyjmując stosunek każdej z tych sum do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy. Zatem w ocenie organu rentowego prawidłowe wskaźniki to: za rok 1964- 31,90%, a za rok 1970-66,40%. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że przy przyjęciu wynagrodzenia ustalonego przez biegłą sądową oraz wskaźnik wyliczone przez organ rentowy wysokość emerytury M. P. od 12 lutego 2000 r. wynosiłaby 743,90 zł, a od 01 czerwca 2018 r. -1434, 69zł, od 01 marca 2020 r. - 1574,69zł. (zastrzeżenia do opinii odwołującej k. 109 a.s., zastrzeżenia do opinii organu rentowego k. 110 a.s.).

Biegłą w opinii uzupełniającej odnosząc się do stanowiska odwołującej w zakresie powiększenia podstawy wymiaru kapitału początkowego o dodatek z tytułu pracy w warunkach szczególnych w okresie od 11 czerwca 1964 roku do 30 kwietnia 1978 roku oraz od 03 maja 1978 roku do 30 czerwca 1984 roku wskazała, że ubezpieczona nie spełnia warunków do uzyskania rekompensaty, gdyż prawo do rekompensaty mają osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r., a ubezpieczona znajduje się w kręgu ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku. Odnosząc się natomiast do zastrzeżeń organu rentowego biegłą zgodziła się z organem rentowym, że zastosowanie proporcjonalności liczby miesięcy znajduje zastosowanie przy wyliczaniu kapitału początkowego, a nie przy wyliczaniu świadczeń opartych na art. 15 ustawy z dnia 17.12.1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Biegłą uznała zatem za prawidłowy wskaźnik dla roku 1964 w wysokości 31,90% oraz dla roku 1970 w wysokości 66,40% (uzupełniająca opinia biegłej sądowej k. 117 – 124 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zebrany materiał dowodowy obejmujący dowody wymienione powyżej co do akt sprawy – dokumenty przedłożone przez odwołującą i załączone do akt rentowych, a także w oparciu o opinie biegłej sądowej z zakresu rachunkowości.

Sąd dał wiarę zebranym w sprawie dowodom w całości. Treść dowodów z dokumentów, które miały wpływ na kwestie sporne w sprawie, nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd Okręgowy oparł się także na zeznaniach przesłuchanego w sprawie świadka J. F. oraz odwołującej, które zeznały na okoliczność faktycznych godzin pracy odwołującej w (...) Sp. z o.o. w okresie od 11 czerwca 1964 r. do dnia 30 kwietnia 1978 r. Sąd Okręgowy uznał powyższe zeznania za wiarygodne, gdyż w żadnej mierze nie pozostawały one ze sobą w sprzeczności, a w połączeniu ze sobą tworzyły logiczną całość.

Sąd podzielił również wnioski sporządzonej przez biegłą sądową E. Z. opinii uzupełniającej. Zarówno opinia główna, jak i wydana w sprawie opinia uzupełniająca, cechowały się wysokim stopniem profesjonalizmu, zawierały argumenty znajdujące oparcie w przepisach prawa dotyczących ustalania wysokości emerytury. Biegła dokonała wnikliwej analizy całokształtu okoliczności dotyczących przedstawionej jej tezy dowodowej i w sposób precyzyjny udzieliła odpowiedzi na zawarte w niej pytanie dotyczące wysokości emerytury odwołującej na dzień wydania skarżonej decyzji, równie szczegółowo odniosła się również do przedstawianych przez pełnomocnika odwołującej zarzutów. Biegła w opinii uzupełniającej dokonała stosownej korekty, zgodnie z zastrzeżeniami organu rentowego i na tej podstawie dokonała ponownych obliczeń emerytury. Sąd pominął opinię jedynie w zakresie w którym biegła dokonała hipotetycznego wyliczenia rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, albowiem jak słusznie biegła podniosła ubezpieczona prawo do rekompensaty nie przysługuje z uwagi na okoliczność, że ubezpieczona znajduje się w kręgu ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku, do których nie stosuje się przepisów o rekompensacie. Opinia uzupełniająca nie była przez strony kwestionowana.

W tych okolicznościach Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. P. od skarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 4 czerwca 2018 r. znak: (...) było zasadne i podlegało uwzględnieniu.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się wokół wysokości emerytury, którego prawa do ponownego przeliczenia decyzją z dnia 4 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej. Organ rentowy kwestionował możliwość ponownego przeliczenia świadczenia, albowiem nie dysponował dokumentami potwierdzającymi wysokość zarobków ubezpieczonej, zaś przyjęte w związku z powyższym wynagrodzenie minimalne za okres od 11 czerwca 1964 r. do 30 kwietnia 1978 r., z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) spowodowało, iż wyliczony ponownie wskaźnik podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wyniósł 56,27% i jest niższy od poprzednio wyliczonego, który wynosił 66,06%. Odwołująca, zakwestionowała powyższą decyzję wskazując, że organ rentowy dokonał nieprawidłowego obliczenia przysługującego jej świadczenia. Jednocześnie do odwołania ubezpieczona załączyła nowe zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z tytułu zatrudnienia w Mera-P. różniące się od wcześniej przedłożonego do akt organu rentowego, a także wniosła o zaliczenie okresu prowadzenia działalności gospodarczej i zobowiązała właściwego Archiwum do przedłożenia zaświadczenia o wynagrodzeniu z Zakładu (...) w W..

Odwołująca ma przyznane prawo do emerytury na podstawie decyzji ZUS (...) w W. z dnia 17 stycznia 2000 r. jako osoba urodzona w dniu

12 lutego 1945 r., a więc przed 1 stycznia 1949 r., tj. w oparciu o tzw. stare zasady, określone w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162, poz. 1118 ze zm.). Zgodnie z treścią ust. 1 i 2 ww. przepisu emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art. 55.

Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Zasady ponownego przeliczenia emerytury określa art. 111 ust. 1-3 ustawy emerytalnej wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku
o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia. Podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Zgodnie z art. 15 ust. 1, 4-5 i 6 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176 ustawy. W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

- przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Ponadto zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, okresy składkowe, o których mowa w art. 6 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 ustawy.

Analizując stan faktyczny niniejszej sprawy w kontekście cytowanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy zważył, że w toku postępowania zainicjowanego wnioskiem odwołującej o przeliczenie emerytury zostały przez nią złożone dodatkowe informacje w zakresie miejsca przechowywania dokumentów płacowych firm (...) Sp. z o.o. oraz Mera P., zaś w toku postępowania sądowego dokumenty w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez podmiot uprawniony do wystawienia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w imieniu (...) S.A. gdzie odwołująca była zatrudniona od 3 maja 1978 r. do 30 czerwca 1984 r., a także akta osobowe odwołującej z okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. W tym miejscu należy wskazać, że organ rentowy co prawda w decyzji z dnia 16 sierpnia 2018 r. dokonał obliczenia emerytury odwołującej między innymi w oparciu o informacje wynikające z wydanego przez ten podmiot zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu zawierających informacje o wynagrodzeniu odwołującej na przełomie poszczególnych okresów zatrudnienia, a ponadto w oparciu o pozostałą dokumentację przedłożoną do akt rentowych, to jednak nie uszło uwadze Sądu, iż wbrew wnioskowi ubezpieczonej do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1980 r. do 1989 r., nie zaś jak wnosiła ubezpieczona z dowolnych 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu jej stażu pracy przypadających przed rokiem, w którym złożyła ten wniosek. Stąd też kwestia ta nie miała znaczenia w kontekście niniejszej sprawy, bowiem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i art. 477¹⁴ k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu, zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Tym samym Sąd Okręgowy, jako sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznając odwołanie od decyzji ZUS z dnia 4 czerwca 2018 r. był związany jej treścią. Skoro więc organ rentowy na podstawie decyzji zaskarżonej odmówił ponownego przeliczenia emerytury z dowolnych 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu jej stażu pracy, a odwołująca się z tym nie zgadza, to przedmiotem rozważań niniejszego sądu była weryfikacja decyzji ZUS w kontekście zgłaszanych przez skarżącą zastrzeżeń.

W toku procesu organ rentowy kwestionował możliwość weryfikacji stanowiska w oparciu o nadesłanie akta osobowe ubezpieczonej z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w okresie od 11 czerwca 1964 r. do 30 kwietnia 1978 r., albowiem w ocenie organu nie jest to możliwe w oparciu o wynagrodzenie określono stawką godzinową bez podania ile czasu odwołująca rzeczywiście przepracowała w spornym okresie. W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego w tym zakresie należało uznać za błędne.

Należy podkreślić, że w myśl art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Z kolei zgodnie z art. 116 ust. 5 ustawy emerytalnej do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Przepis ten, oprócz statuowania obowiązku przedkładania dowodów przez wnioskodawców na wykazanie prawa do świadczeń oraz ich wysokości – a więc obciążający ciężarem dowodu osoby zainteresowane uzyskaniem świadczenia – zawiera również odesłanie do przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. nr 237 poz. 1412). Zgodnie zaś z § 21 ust. 1 i 2 oraz § 22 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Z kolei środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest

świadczenie pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W kontekście powyższego, wskazać należy, że z analizy akt rentowych wynika, iż ZUS wydając decyzję dysponował w tym czasie inną dokumentacją, w oparciu o którą ustalił inne właściwości czynników mających wpływ na wysokość emerytury odwołującej, takie jak wysokość wynagrodzenia uzyskanego przez odwołującą w danych okresach zatrudnienia. Akta osobowe odwołującej z okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...), które w sposób pełny obrazują informacje o zatrudnieniu, wynagrodzeniu, okresach zwolnień lekarskich oraz innych kwestiach mogących potencjalnie mieć znaczenie dla ustalenia wysokości emerytury, zostały pozyskane przez Sąd w toku postępowania. Dopiero na podstawie danych zawartych w aktach osobowych odwołującej biegła sądowa był w stanie wyliczyć otrzymywane wynagrodzenie za lata 1964 - 1978 (od 11.06.1964 do 30.04.1978), w poszczególnych miesiącach, przyjmując do wyliczenia stawkę godzinową obowiązującą odwołującą w danym okresie, a wynikającą z akt osobowych odwołującej się oraz minimalną wymaganą do przepracowania w danym miesiącu liczbę godzin.

Sąd opierając się na zeznaniach J. F. i odwołującej, a także na podstawie akt osobowych odwołującej nadesłanych przez (...) Sp. z o.o., legitymacji ubezpieczeniowej a w szczególności na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu rachunkowości E. Z. ustalił, wysokość zarobków M. P. w okresie od czerwca 1964 r. do kwietnia 1978 r., których strony nie kwestionowały. Biegła sądowa w opinii uzupełniającej dokonała korekty wyliczonych wskaźników za lata 1964 i 1970 wskazując, iż prawidłowe wskaźniki to za rok 1964 – 31,90%, a za rok 1970 – 66,40%.

Przy tak ustalonym wskaźniku i przy przyjęciu ustalonego przez biegłą sądową wynagrodzeniu wysokość emerytury M. P. od miesiąca złożenia wniosku tj. od 1 maja 2018 r. wynosi 1.434,69 zł.

W ocenie Sądu dokonane przez biegłą obliczenia były prawidłowe. Prawidłowość dokonanych obliczeń przez biegłą sądową z zakresu rachunkowości ostatecznie nie była przez strony kwestionowana. Biegła w sposób szczegółowy przedstawiła założenia, jakimi kierowała się przy obliczaniu wysokości emerytury odwołującej, prawidłowo przywołując przy tym przepisy ustawy emerytalnej. Uwzględniając sposób sporządzenia opinii oraz argumentację stanowiącą motywy przyjętego przez biegłą stanowiska Sąd podzielił dokonane przez nią wyliczenia w całości. Konsekwencją tych ustaleń była stosowna zmiana zaskarżonej decyzji w sposób wskazany w pkt 1 wyroku.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy w pkt 1 wyroku na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 4 czerwca 2018 r. znak: (...) w ten sposób, że przeliczył emeryturę odwołującej M. P. od dnia 1 maja 2018 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie emerytury i ustalił miesięczną wysokość emerytury na kwotę 1.434,69 zł.

W pkt 2 wyroku Sąd zasądził na rzecz odwołującego od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi odwołującej się.